

Inhoud

Voorwoord	11
1. Waterwandelen voor beginners	15
2. Bankhangen – maar dan in een boot	37
3. De stem verstaan	64
4. Lopen over het water	90
5. De wind voelen	113
6. Een schreeuw van angst	139
7. Het gevoel dat je zinkt	161
8. Je richten op Jezus	183
9. Leren wachten	206
10. Hoe groot is jouw God?	227
Noten	244

'Tegen het einde van de nacht kwam hij naar hen toe, lopend over het meer. Toen de leerlingen hem op het meer zagen lopen, raakten ze in paniek. Ze riepen: "Een spook!" en schreeuwden het uit van angst. Meteen sprak Jezus hen aan: "Blijf kalm! Ik ben het, wees niet bang!" Petrus antwoordde: "Heer, als u het bent, zeg me dan dat ik over het water naar u toe moet komen." Hij zei: "Kom!" Petrus stapte uit de boot en liep over het water naar Jezus toe. Maar toen hij voelde hoe sterk de wind was, werd hij bang. Hij begon te zinken en schreeuwde het uit: "Heer, red me!" Meteen strekte Jezus zijn hand uit, hij greep hem vast en zei: "Kleingelovige, waarom heb je getwijfeld?" Toen ze in de boot stapten, ging de wind liggen. In de boot boogen de anderen zich voor hem neer en zeiden: "U bent werkelijk Gods Zoon!"'

Matteüs 14:25-33

Voorwoord

Ik wil je uitnodigen voor een wandeling.

Dat is namelijk wat de Bijbel is, naast nog een heleboel andere dingen: een opsomming van onvergetelijke wandelingen. De allereerste werd gemaakt door God zelf, die, zoals we in de Bijbel lezen, in de koelte van de avondwind door de tuin wandelde. Maar over het algemeen vroeg God mensen om samen met Hem te wandelen.

Neem bijvoorbeeld de ontzettend moeilijke wandeling die Abraham met zijn zoon Isaak maakte, op weg naar de berg Moria. Je kent vast de bevrijdende wandeling wel van Mozes en de Israëlieten toen ze over een pad liepen waar normaal gesproken het water van de Rode Zee stroomde, en de frustrerende wandeling die volgde toen ze veertig jaar lang rondtrokken door de woestijn. We lezen over Jozua's triomfantelijke wandeling rond Jericho, de wandeling van twee discipelen die op weg waren naar Emmaüs en opeens het licht zagen, en over Paulus' onderbroken wandeling naar Damascus. En dan was er de wandeling die zo hartverscheurend triest en zo heilig was dat ze een eigen naam kreeg: de wandeling van het pretorium naar de heuvel Golgota, die de *Via Dolorosa* genoemd wordt – de weg der smarten.

Maar de meest onvergetelijke wandeling van allemaal werd gemaakt door Petrus, op de dag dat hij uit een boot stapte en op het water liep. Het bijzondere aan die wandeling is niet de plek, maar de ondergrond waar hij *overheen* liep... en de persoon *met wie* hij daar liep. Ik denk dat Petrus op het moment dat hij zijn voeten op de golven zette pas echt beseft hoe geweldig wandelen kan zijn.

In dit boek staat Petrus' wandeling symbool voor de uitnodiging aan iedereen die, net als hij, een stap in geloof wil zetten, die meer van Gods kracht en aanwezigheid wil ervaren. Lopen op water betekent

dat ik met Gods hulp dingen kan doen die ik op eigen houtje nooit voor elkaar zou krijgen. Hoe zoiets werkt? In de Bijbel zie je steeds opnieuw wat er gebeurt met een leven dat God wil gebruiken en beter wil maken:

- Het begint altijd met een roeping. God vraagt een gewone man of vrouw om iets te doen wat buitengewoon veel vertrouwen vergt – uit de boot te stappen.

- Er is altijd sprake van angst. God heeft de onbedwingbare neiging om mensen te vragen dingen te doen die ze eng vinden. Misschien is het angst om iets niet goed genoeg te doen ('Ik ben geen goede spreker,' zei Mozes.) Misschien is het angst om te falen ('Het land dat wij op onze verkenningstocht doorkruist hebben verslindt zijn inwoners,' jammerden de verspieders nadat ze een kijkje genomen hadden in het Beloofde Land). Het kan zelfs angst voor God zijn ('Ik was bang voor u, omdat u een streng man bent die terugvordert wat hij niet heeft gestort en oogst wat hij niet heeft gezaaid,' zei de dienaar in de gelijkenis van Jezus). Maar er is hoe dan ook sprake van angst.

- Er is ook altijd sprake van geruststelling. God belooft zijn nabijheid ('De HEER zij met je, dappere krijgsman,' zei een engel tegen Gideon, die vast en zeker nooit eerder als 'held' was omschreven). God belooft ook dat Hij je de gaven zal geven die je nodig hebt om je opdracht te volbrengen ('Ik zal bij je zijn als je moet spreken en je de woorden in de mond leggen,' belooft Hij een stotterende Mozes).

- Er moet altijd een beslissing genomen worden. Soms, zoals bij Mozes en Gideon het geval was, zeggen mensen ja tegen Gods roeping. Soms, zoals bij de tien bange verspieders en de rijke jongeman die met Jezus praatte het geval was, zeggen ze nee. Maar ieder mens moet beslissen.

- Iemands leven verandert altijd. De mensen die ingaan op Gods roeping wandelen niet zonder te struikelen – verre van dat. Maar omdat ze ja zeggen tegen God leren ze van hun fouten, en groeien ze er zelfs door. Zij maken deel uit van zijn plan, van de dingen die Hij doet om de wereld te redden.

De mensen die nee zeggen veranderen ook. Hun hart wordt ietsje harder, hun verzet tegen Gods roeping wordt net iets sterker en de kans dat ze de volgende keer weer nee zeggen, wordt steeds iets groter. Wat

de beslissing ook is, iemands leven verandert altijd – en daarmee ook de wereld om die persoon heen.

Ik geloof dat we dat bijbelse patroon vandaag nog steeds zien. Ik geloof dat God jou ook vraagt om met Hem te wandelen en naar Hem toe te wandelen en dat Hij daarbij een specifiek aspect van je leven op het oog heeft. Wanneer je aan die oproep gehoor geeft, maakt dat een goddelijke kracht los, vele malen sterker dan ons beperkte menselijke vermogen. Misschien heeft het te maken met je werk of met het nemen van een risico in een relatie. Misschien is het een talent dat je zou kunnen ontwikkelen of iets wat je zou kunnen geven. Waarschijnlijk betekent het ook dat je je diepste angst onder ogen moet zien. In elk geval heeft Gods roeping betrekking op de kern van wie je bent en wat je doet.

In dit boek zullen we samen ontdekken welke vaardigheden noodzakelijk zijn om op het water te kunnen wandelen: het herkennen van Gods roeping, het overwinnen van angst, uitstappen in geloof, omgaan met mislukkingen en vertrouwen op God. Ik hoop van harte dat je dit boek niet alleen zult lezen, maar dat het je ook aan zal vuren en dat je ja zult zeggen tegen God.

Dus ik wil je uitnodigen voor een wandeling. Op het water.

Maar vergeet niet: Je kunt pas op het water lopen als je uit de boot stapt.

Hoofdstuk 1

Waterwandelen voor beginners

Het zijn niet de critici die ertoe doen; niet de persoon die opmerkt dat ook sterke mensen struikelen of die vaststelt dat iemand die iets gedaan heeft het eigenlijk beter had moeten doen. De eer komt toe aan de man die daadwerkelijk in de arena staat... die, in het beste geval, grootse prestaties levert en uiteindelijk de overwinning behaalt of die in het slechtste geval, als hij faalt, in elk geval faalt omdat hij de moed had om zich in te zetten voor iets groots. Zo iemand krijgt een ereplaats en raakt niet in de vergetelheid, waar het wemelt van onverschillige en angstige zielen die geen weet hebben van overwinning of verlies.¹

Theodore Roosevelt

Een paar jaar geleden gaf mijn vrouw me een ballonvlucht voor mijn verjaardag. We gingen naar het veld waar de ballonnen opstegen en stapten in een klein mandje, samen met nog een ander stel. We stelden onszelf voor en wisselden wat informatie uit over ons werk. Toen zette de bestuurder de ballon in beweging. De dag was net begonnen en de lucht was heerlijk fris, de hemel helder en onbewolkt. We konden de hele Canejo Valley overzien, van de grillig gevormde ravijnen tot aan de Stille Oceaan. Het was een prachtig gezicht; inspirerend en majestueus.

Maar ik ervoer nog een emotie; eentje die ik niet had verwacht. Welke denk je?

Angst.

Ik had altijd gedacht dat zo'n ballonmand ongeveer tot aan je borst reikte, maar deze kwam maar tot mijn knieën. Eén flinke schok was genoeg om iemand over het randje te slingeren. Dus ik klampte me

uit alle macht vast, mijn kaken op elkaar geklemd en mijn knokkels spierwit.

Ik wierp een blik op mijn vrouw, die behoorlijk last van hoogtevrees heeft en voelde me iets minder gespannen. Het was fijn om te weten dat er iemand in dat mandje was die het nog enger vond dan ik. Dat wist ik omdat ze zich niet bewoog – en dan bedoel ik ook helemaal niet. Tijdens onze vlucht viel mijn oog op een paardenfokkerij, achter haar, waar ik haar op wees omdat ik weet hoe dol ze is op paarden. Ze rolde met haar ogen, maar zonder zich om te draaien of haar hoofd zelfs maar te bewegen en zei: ‘Ja, prachtig, inderdaad.’

Dit was ook ongeveer het moment waarop ik vond dat het tijd was om uit te zoeken wie het joch dat onze ballon bestuurde eigenlijk was. Ik besepte dat ik mijn uiterste best kon doen om mezelf ervan te overtuigen dat het allemaal goed zou komen, maar de waarheid was dat we ons leven en onze bestemming aan de bestuurder van de ballon hadden toevertrouwd. Alles hing af van zijn karakter en zijn vaardigheden.

Ik vroeg hem wat hij voor werk deed en hoe hij erbij gekomen was om luchtballonnen te besturen. Ik hoopte dat hij al eerder veeleisend, verantwoordelijk werk had verricht – dat hij eigenlijk neurochirurg was, of een voormalig astronaut met heimwee naar het vliegen.

Ik wist dat we in de problemen zaten zodra hij zijn mond opendeed. ‘Man, het zit eigenlijk zo...’

Hij had niet eens een baan! Hij surfte eigenlijk vooral.

Hij zei dat hij met luchtballonnen was gaan vliegen als gevolg van een ongeluk; dat hij met een dronken kop in zijn pick-up gestapt was en een beetje rondgereden had, maar dat hij toen de pick-up in de prak gereden had, waarbij zijn broer ernstig gewond geraakt was. Zijn broer kon nog steeds niet gewoon lopen en dus vond hij het leuk om naar luchtballonnen te kijken – dan had hij wat te doen.

‘Trouwens,’ voegde hij toe, ‘als het straks tijdens het landen allemaal niet helemaal soepel gaat, hoef je daar niet van te schrikken. Ik heb nog nooit eerder met deze ballon gevlogen, dus ik weet niet precies hoe hij reageert tijdens het dalen.’

Mijn vrouw keek me aan en zei: ‘Dus je wilt zeggen dat we hier driehonderd meter boven de grond zitten met een werkeloze surfer die

ballonnen is gaan besturen omdat hij dronken was, een pick-up aan diggelen heeft gereden en zijn broer een handicap bezorgd heeft, en dat hij nog nooit eerder in deze ballon gevlogen heeft en niet weet hoe hij dat ding aan de grond moet krijgen?’

Toen keek de andere vrouw me aan en deed haar mond open – het eerste en enige zinnetje dat ze tijdens de hele vlucht uitsprak:

‘U bent een dominee. Doe iets godsdienstigs.’

Waarop ik besloot een collecte te houden.

De belangrijkste vraag is op zo’n moment: ‘Kan ik de bestuurder vertrouwen?’

Ik had mezelf voor kunnen houden dat alles uiteindelijk op zijn pootjes terecht zou komen. Zo’n vlucht ondergaan met een positieve houding maakt de reis zelf in elk geval een stuk prettiger. Maar de reis zou al gauw voorbij zijn. En dan hing het af van de jongen die de ballon bestuurde.

Hoe zat het met zijn karakter en zijn ervaring? Ik had mijn bestemming aan hem toevertrouwd, maar was hij dat vertrouwen ook waard?

Of was het tijd om iets godsdienstigs te doen?

Ons leven is als een gigantische ballon, rondtollend in een eindeloos universum – en jij en ik leggen elke dag een stukje van onze reis af. We krijgen maar één vlucht. Ik verlang ernaar om al het mogelijke uit die vlucht te halen, om onderweg avonturen te beleven en gewaagde trucs uit te halen – en ik durf te wedden dat jij er ook zo over denkt. Maar soms is de vlucht behoorlijk onzeker. Ik wilde wel dat de wanden van mijn mand wat hoger waren. Ik wilde wel dat de ballon zelf wat steviger was. Ik vraag me af hoe mijn ballonvaart zal eindigen. Ik weet niet precies wat er tijdens de landing zal gebeuren en of het allemaal wel goed zal gaan.

Ik kan proberen om mezelf op te peppen, om me over te geven aan het avontuur en ervan uit te gaan dat het allemaal wel goed zal komen. Maar de werkelijke vraag is natuurlijk of die ballon van mij eigenlijk wel bestuurd wordt, en door wie. Is die persoon betrouwbaar en weet hij wat hij doet? Want als dat niet zo is, wil ik het risico niet nemen. Mijn verhaal is hetzelfde als dat van ieder mens, en bestaat voor een groot deel uit een worsteling; het gevecht tussen angst en vertrouwen.

Daarom blijft het verhaal van Petrus die uit de boot stapte en over het water naar Jezus toeliep me bezighouden. Al jaren. Het is een van de mooiste illustraties van extreem discipelschap die je in de hele Bijbel kunt vinden. In de volgende hoofdstukken zullen we ingaan op alle details van dit verhaal en onderzoeken wat die details ons leren over wandelen op het water. Ik wil dit hoofdstuk echter gebruiken om de onderwerpen van dit boek in vogelvlucht te bespreken. Wat heb je nodig om je te ontwikkelen tot een waterwandelaar?

Waterwandelaars zijn zich bewust van Gods aanwezigheid

Op zekere middag stapten Petrus en zijn vrienden in een bootje om daarmee het meer van Galilea over te steken. Jezus wilde even alleen zijn, dus ze gingen zonder Hem op weg. Dat vond Petrus niet erg – hij voer zijn hele leven al. Hij hield van boten.

Maar deze keer stak er een storm op. En bepaald geen kleintje. In het evangelie van Matteüs staat dat de boot ‘door de golven geteisterd’ werd.² De storm was zo hevig dat het de discipelen nauwelijks lukte om de boot recht te houden. Ze wilden wel dat de wanden wat hoger waren en het hout wat dikker. Maar ik denk dat het de discipelen rond drie uur ’s nachts niet zo veel meer kon schelen of het bootje de overkant zou bereiken of niet – als ze maar in leven bleven.

Toen zag een van de discipelen een schaduw op het water, een silhouet dat zich in hun richting bewoog. Terwijl het dichterbij kwam, zagen ze dat het op een menselijk wezen leek – en dat het op het water liep.

Laat dat eens even tot je doordringen. De discipelen waren in grote nood en de enige persoon die hen kon helpen kwam op hen af. Alleen zat Hij niet in de boot en herkenden de discipelen Hem niet. Opmerkelijk genoeg leek Jezus er niet erg mee te zitten dat Hij geen boot had – Hij liet zich er in elk geval niet door tegenhouden.

De discipelen waren er echter van overtuigd dat Hij een geest was, dus ze raakten in paniek en schreeuwden het uit van angst. Achteraf zou je je kunnen afvragen hoe het mogelijk is dat ze niet beseften dat het Jezus was. Wie had het anders kunnen zijn? Maar Matteüs wil dat wij ons realiseren dat je soms ogen van geloof nodig hebt om te zien dat Jezus in de buurt is. Als wij middenin een storm zitten, als we worden

geteisterd door golven van teleurstelling en twijfel, hebben wij net zo veel moeite om te beseffen dat Hij bij ons is als de discipelen.

Laten we nog ietsje dieper graven. Waar was Jezus eigenlijk mee bezig? Waarom maakte Hij in vredesnaam om drie uur 's nachts een ommetje op het meer?

Waar was Jezus eigenlijk mee bezig? Waarom maakte Hij in vredesnaam om drie uur 's nachts een ommetje op het meer?

David Garland heeft een aanwijzing ontdekt in Marcus' verslag van deze geschiedenis. Marcus schrijft namelijk dat Jezus 'hen voorbij wilde lopen', (Marcus 6:48-49) maar dat de discipelen Hem over het water zagen lopen en toen dachten dat Hij een geest was. Waarom wilde Jezus hen 'voorbijlopen'? Was Hij van plan om ze in te halen en eerder dan zij aan de overkant te zijn? Wilde Hij ze imponeren met een adembenemende goocheltruc?

Garland zegt dat het Griekse werkwoord dat hier gebruikt wordt, *parerchomai* (vertaald met 'voorbijlopen') in het Oude Testament ook gebruikt werd, maar dan als technische term om een verschijning van God te omschrijven – die bepalende momenten waarop God zich 'voor een korte tijd op adembenemende wijze op aarde openbaart, waarbij Hij zich bekendmaakt aan een individu of een groep mensen, met als doel het overbrengen van een boodschap.'³

God zette Mozes in een kloof zodat hij Hem kon zien toen zijn majesteit *voor hem langs* ging, en de Heer *ging hem voorbij*. (Exodus 33:22; 34:6)

God gaf Elia opdracht om op de berg te gaan staan, en daar *kwam Hij hem voorbij*. (1 Koningen 19:11)

Er zit een patroon in deze verhalen. In alle gevallen wilde God de aandacht van mensen trekken – door middel van een brandende struik, door wind of door vuur of door over het water te lopen. God had een speciale, buitengewone opdracht voor de mensen in deze verhalen. In elk verhaal was de persoon die door God geroepen werd in eerste instantie alleen maar bang. Maar elke keer als mensen 'ja' zeiden tegen hun roeping, ervoeren ze Gods kracht in hun leven.

Dus toen Jezus over het water naar de discipelen liep met het voor-nemen om hen 'voorbij te lopen' was dat niet een indrukwekkende

goocheltruc. Hij openbaarde zijn goddelijke aanwezigheid, zijn goddelijke macht. Alleen God kan zoiets doen: alleen Hij kan wandelen over de golven van de zee. (Job 9:8)

Het is opmerkelijk dat de discipelen in de boot gestapt waren omdat Jézus dat tegen hen gezegd had. Ze moesten – net als wij – leren dat gehoorzaamheid geen garantie is dat je nooit te maken zult krijgen met tegenspoed. Maar nu hun aandacht volledig op de storm gericht was, besloot Jezus dat het tijd was dat de discipelen meer inzicht kregen in wie de persoon die aan het roer stond eigenlijk was. ‘Het zit zo, jongens,’ stelde Hij hen gerust. ‘Jullie kunnen Me vertrouwen. Jullie kennen mijn karakter en jullie weten wat Ik allemaal kan. Je kunt je lot vol vertrouwen in mijn hand leggen. Wees maar niet bang. Ik ben het.’

Ze begrepen het nog niet helemaal, maar dit was God die op hen afkwam; God in het vlees, wandelend op het water.

Matteüs wil dat zijn lezers beseffen dat Jezus vaak arriveert op het moment dat Hij het minst verwacht wordt; om drie uur 's nachts, te midden van een zware storm. Dale Bruner schrijft dat het volgens de Bijbel vaak de meest extreme omstandigheden in een mensenleven zijn die het toneel vormen voor een ontmoeting met God.⁴ Dit soort bepalende momenten maken deel uit van Gods plan, en ieder mens heeft er een aantal. God vraagt zijn volgelingen nog steeds om

Als je niet naar Hem op zoek bent, zou je Hem zomaar over het hoofd kunnen zien.

buitengewone dingen te doen. En als je niet naar Hem op zoek bent, zou je Hem zomaar over het hoofd kunnen zien.

Er zaten twaalf discipelen in de boot, maar van elf van hen weten we niet hoe ze op die stem reageerden. Misschien met verwarring, verwondering of ongeloof – of een beetje van alle drie.

Maar één van hen, Petrus, stond op het punt om een waterwandaelaar te worden. Hij besepte dat het God was die daar aanwezig was – zelfs op deze zo onwaarschijnlijke plek. Hij realiseerde zich dat dit een uitzonderlijke kans was om een geweldig avontuur te beleven en geestelijk te groeien. En er kwam een idee bij hem op.

Hij besloot om iets godsdienstigs te doen.